

# "ותרעד הארץ"

כנס אקדמי - מחקרי  
לציון 40 שנה  
למלחמת יום הכיפורים

ליא ברנט  
Lea Burnett

לפרטים והרשמה ניתן לפנות:

mankal@kinneret.ac.il 04-6653711/708 (הילה/שולה)

roee.yeli@gmail.com 054-7550122 (רועי)

## יום רביעי, 30/10/2013 כו' בחשוון תשע"ד, אוניברסיטת בר-אילן

יו"ר הכנס:

**פרופ' מיכאל מ' לסקר**

ראש המכון לחקר המחתרות ע"ש מנחם בגין; המחלקה ללימודי המזרח התיכון, אוניברסיטת בר-אילן; ראש אקדמי, המכללה האקדמית כנרת בעמק הירדן

**מנחה את הכנס: פרופ' יהודית רונן**

המחלקה למדעי המדינה, אוניברסיטת בר-אילן

**09:00-09:30:** קבלת פנים וכיבוד

**09:30-10:00:** מפגש פתיחה וברכות, אולם ננו-טכנולוגיה

**הרב פרופ' דניאל הרשקוביץ,** נשיא אוניברסיטת בר-אילן

**פרופ' שמעון גפשטיין,** נשיא המכללה האקדמית כנרת בעמק הירדן

**פרופ' אליהו עסיס,** דיקן הפקולטה למדעי היהדות, אוניברסיטת בר-אילן

**פרופ' זאב מגן,** ראש המחלקה ללימודי המזרח התיכון, אוניברסיטת בר-אילן

**פרופ' מיכאל מ' לסקר**

**10:00-11:30:** מושב ראשון – "מצרים ערב המלחמה, במהלכה ולאחריה", אולם ננו-טכנולוגיה

**יו"ר: פרופ' אפרים ענבר,** מנהל מרכז בגין-סאדאת, אוניברסיטת בר-אילן

**פרופ' (אמריטוס) שמעון שמיר,** אוניברסיטת תל אביב; שגריר ישראל לשעבר במצרים וירדן  
הרצאת פתיחה

**פרופ' אלי פודה,** האוניברסיטה העברית בירושלים  
"המבוא למלחמת יום הכיפורים: החמצת הסדר מדיני?"

**ד"ר מירה צורף,** אוניברסיטת תל אביב  
"המלחמה בראי הנרטיב המצרי – פנורמת אוקטובר כמקרה בוחן"  
**ד"ר ליעד פורת,** מרכז בגין-סאדאת ואוניברסיטת אריאל בשומרון  
"מלחמת רמצ'אן וגבורת הצבא המצרי בנרטיב של האחים המוסלמים"

**11:30-11:45:** הפסקה וכיבוד

**11:45-13:15:** מושב שני – "רב שיח: התקשורת במלחמה", אולם ננו-טכנולוגיה

**יו"ר: פרופ' איתן גלבוע,** ראש בית הספר לתקשורת, אוניברסיטת בר-אילן

**דן מרגלית,** בעל טור בעיתון ישראל היום ומנחה תכנית "ערב חדש"  
**אהוד יערי,** פרשן ערוץ 2 לענייני ערבים ועמית מחקר במכון וושינגטון למדיניות המזרח התיכון

**אלכס פישמן,** הפרשן הצבאי של ידיעות אחרונות

**טלי ליפקין-שחק,** עורכת ומגישה תכנית אקטואליה בגלי צה"ל  
**יואב לימור,** פרשן צבאי בעיתון ישראל היום ומגישה תכנית הבוקר של קשת בערוץ 2

**13:15-14:20:** ארוחת צהריים

**14:25-15:55:** מושב שלישי – "סוריה במלחמה ובעקבותיה", אולם הסנט, בניין פלדמן

**יו"ר: פרופ' שמואל סנדלר,** ראש מערך המכללות והמכינות, אוניברסיטת בר-אילן

**תא"ל במיל' ד"ר דני אשר,** מכללות בר-אילן לזרועות הביטחון ומכללת בית ברל  
"הכוונות והתכניות של סוריה ומצרים: המשותף והשונה"

**פרופ' אייל זיסר,** אוניברסיטת תל אביב  
"המלחמה בסוריה: הישג ומפלה"

**ד"ר יהודה א' בלנגה,** אוניברסיטת בר-אילן  
"תמורות בתפיסה המדינית והצבאית של חאפז' אל-אסד בעקבות המלחמה"

**ד"ר ינון שלמה,** אוניברסיטת בר-אילן  
"המשא ומתן להפרדת הכוחות בין ישראל לסוריה וחידוש היחסים בין וושינגטון לדמשק"

**14:25-15:55:** מושב רביעי – "ירדן ערב המלחמה ובמהלכה", אולם וייספלד, בניין פלדמן

**יו"ר: פרופ' (אמריטוס) יוסי נבו,** אוניברסיטת חיפה

**ד"ר אורית מילר-כתב,** המכון לחקר המחתרות, אוניברסיטת בר-אילן  
"השיחות החשאיות בין גולדה מאיר למלך חוסיין ערב המלחמה"

**ד"ר אריס פרוכטר-רונן,** אוניברסיטת חיפה  
"משולש ברמודה: ישראל, הפלסטינים והעולם הערבי במערכת השיקולים הירדנית במלחמה"

**ד"ר רונן יצחק,** המכללה האקדמית גליל מערבי  
"הצבא הירדני במלחמה: בין אינטרסים ירדניים לסולידריות ערבית"

**ד"ר אסף דוד,** האוניברסיטה העברית בירושלים  
"נוכחים-נפקדים: ירדן והמלחמה שלא הייתה"

**14:25-15:55:** מושב חמישי – "מעצמות-העל והמלחמה", אולם בק

**יו"ר: פרופ' אפרים קארש,** אוניברסיטת בר-אילן

**ד"ר טל טובי,** אוניברסיטת בר-אילן  
"מתכנית רוג'רס לדילוגי קסינג'ר: עיון במדיניות החוץ האמריקנית"

**ד"ר יוסי מן,** אוניברסיטת בר-אילן  
"המעצמות ונשק הנפט הערבי"

**ד"ר אסף זידלר,** אוניברסיטת בר-אילן  
"עיכוב הרכבת האווירית האמריקנית לישראל – הערכה מחדש"

**ד"ר חנוך באזוב,** אוניברסיטת בר-אילן  
"ברית המועצות ערב המלחמה ואחריה: הממד המדיני והצבאי"



**יום חמישי, 31/10/2013 כז' בחשוון תשע"ד,  
המכללה האקדמית כנרת בעמק הירדן**

|              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|--------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| יו"ר הכנס:   | ד"ר זאב דרורי<br>מנכ"ל המכללה וראש מכון כנרת ע"ש רא"ל דן שומרון                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| 09:30:       | קבלת פנים וכיבוד                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| 10:00-11:00: | מפגש פתיחה וברכות,<br>אודיטוריום בית אחי 812                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|              | <b>מר יוסי ורדי</b> , ראש המועצה האזורית עמק הירדן<br><b>פרופ' שמעון גפשטיין</b> , נשיא המכללה<br><b>אלוף במיל' אילן בירן</b> , יו"ר הוועד המנהל<br>ד"ר זאב דרורי, מנכ"ל המכללה<br><b>פרופ' מיכאל מ' לסקר</b> , אוניברסיטת בר-אילן; ראש אקדמי,<br>חטיבת בר-אילן                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| 11:00-12:30: | מושב ראשון – "מחאה ציבורית במלחמה והשלכותיה על החברה הישראלית",<br>אודיטוריום בית אחי 822<br><b>יו"ר: פרופ' עמיקם נמירובסקי</b> – המכללה האקדמית כנרת<br>הקרנת סרט מעידן המחאה החברתית בקיץ האחרון<br><b>פרופ' סטיבארט כהן</b> , המכללה האקדמית אשקלון<br>"מדוע לא נבחר הכלב? יחס החברה הישראלית לצה"ל בעקבות מלחמת יום הכיפורים"<br>ד"ר יפה מושקוביץ, המכללה האקדמית כנרת וד"ר עדי בינס –<br>המכללה האקדמית כנרת ואוניברסיטת בר-אילן<br>"תנועות מחאה בעולם במבחן הזמן"<br><b>מוטי אשכנזי</b> , מייסד ומוביל את תנועת המחאה של 1974<br>"תנועת מחאה כגורם פוליטי מעצב עתיד"<br><b>ח"כ איציק שמולי</b> |
| 11:00-12:30: | מושב שני – "סוכנים חדשים, זהויות חדשות: מלחמת יום הכיפורים ועיצוב מחדש של יחסי צבא-חברה בישראל",<br>כיתה מתוקשבת בית אחי 811<br><b>יו"ר: ד"ר אודי לבל</b> , אוניברסיטת אריאל בשומרון<br>ד"ר אודי לבל, אוניברסיטת אריאל בשומרון<br>"סופרים חללים: משפחות חללי מלחמת יום הכיפורים והטרנספורמציה בזהות הורים לחיילים בישראל"<br><b>פרופ' אלכסנדר בליי</b> , אוניברסיטת אריאל בשומרון<br>"מלחמת יום הכיפורים כקו פרשת המים בנושא השבויים והנעדרים"<br>ד"ר איתן אורקיבי, אוניברסיטת אריאל בשומרון<br>"מחאה ציבורית ותנועות חברתיות"                                                                       |

|              |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|--------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 14:25-15:55: | מושב שישי – "מלחמת יום הכיפורים בהיבט רב-תחומי",<br>אולם 201, בניין פלדמן<br><b>יו"ר: ד"ר דב לויטן</b> , ראש מנהל המכללות והמכינות, אוניברסיטת בר-אילן<br><b>פרופ' זהבית גרוס</b> , אוניברסיטת בר-אילן<br>"השפעת המלחמה על החינוך הדתי ועל הציונות הדתית:<br>פרספקטיבה סוציו-היסטורית-חינוכית"<br><b>פרופ' אבי קובר</b> , אוניברסיטת בר-אילן<br>"מלחמה קונבנציונלית בצל הגרעין"<br>ד"ר נתנאל אבנרי, אוניברסיטת בר-אילן<br>"הסיוע העיראקי לחזית רמת הגולן"<br>ד"ר אפרת קנטור, המכללה האקדמית כנרת בעמק הירדן<br>"פינוי משפחות מיישובי רמת הגולן במוצאי יום הכיפורים"                 |
| 15:00-16:15: | הפסקה וכיבוד                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 16:15-17:35: | מושב שביעי – "המודיעין הישראלי מנקודת מבט מחקרית ועיתונאית",<br>אולם הסנט, בניין פלדמן<br><b>יו"ר: פרופ' אליעזר טאובר</b> , אוניברסיטת בר-אילן<br>ד"ר רונן ברגמן, פרשן בכיר בידיעות אחרונות וכתב המגזין השבועי של הניו-יורק טיימס במזרח התיכון<br>"המודיעין הישראלי – מבט מחקרי ועיתונאי"<br><b>מר יוסי מלמן</b> , סופהשבוע וג'רוזלם ריפורט<br>"חיבה ישראלית: המודיעין כחזות הכל"<br>ד"ר אייל פסקוביץ, אוניברסיטת חיפה<br>"השפעת המלחמה על קהילת המודיעין בישראל"<br><b>פרופ' שלמה שפירא</b> , אוניברסיטת בר-אילן<br>"שיתוף הפעולה המודיעיני בין ישראל לגרמניה: מלחמת יום הכיפורים" |
| 17:35-17:50: | הפסקה וכיבוד                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 17:50-18:50: | מושב סיום – "צה"ל, המלחמה והשלכותיה",<br>אולם הסנט, בניין פלדמן<br>בנוכחות הוועדה המארגנת: ד"ר יהודה א' בלנגה, ד"ר יוסי מן,<br>פרופ' יהודית רונן. יו"ר: פרופ' מיכאל מ' לסקר<br>דברי ברכה מאת פרופ' חיים טייטלבוים, רקטור אוניברסיטת בר-אילן<br>תת-אלוף במיל' דן רונן (פקר), מבכירי טייסי הקרב של חיל-האוויר ולשעבר מפקד בסיס תל-נוף<br>"חיל האוויר במלחמת יום הכיפורים: מסקנות ולקחים"<br><b>אלוף במיל' אביגדור (יאנוש) בן-גל</b> , לשעבר מפקד פיקוד צפון ומפקד חטיבה 7 במלחמה<br>"מלחמת יום הכיפורים: הפתעה, ניצחון ולקחים לעתיד"                                                  |
| 18:50-18:55: | דברי סיכום – פרופ' מיכאל מ' לסקר                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |

**ד"ר נסים לאון**, אוניברסיטת בר-אילן  
"מתאמים כוונות: המלחמה ומקומה בשיח האמוני בציונות הדתית"  
**ד"ר אייל לוין**, אוניברסיטת אריאל בשומרון  
"סוכנים חדשים, אתוס חדש: המלחמה, הצבאיות והישראליות  
החדשה"

**12:30-11:00** : מושב שלישי – "תקשורת וצבא במלחמה",

אודיטוריום בית אחי 812  
**יו"ר: ד"ר לאה מנדלזיס**, המכללה האקדמית כנרת

**פרופ' יורם פרי**, UNIVERSITY OF MARYLAND  
"מלחמת יום הכיפורים – האומנם הייתה זאת וייטנאם של העיתונות  
הישראלית?"

**ד"ר גיורא גודמן**, המכללה האקדמית כנרת  
"הפער בין תמונה למציאות: תעמולה, צנזורה ועיתונות במלחמת  
יום הכיפורים"

**ד"ר מירי גלעזר**, המכללה האקדמית כנרת  
"ארבעים שנה: מטראומת השבי ל'מולדת' עטורת פרסים"  
**פרופ' הלל נוסק**, המכללה למינהל וחיים פרנקל, המכללה למינהל  
והמכללה האקדמית כנרת  
"סיקור הצבא המצרי לפני מלחמת יום הכיפורים ותרומתו  
להפתעה"

**13:30-12:30** : ארוחת צהריים

**15:00-13:30** : מושב רביעי – "ערביי ישראל ומעמד הארגונים הפלסטיניים",  
כיתה מתוקשבת בית אחי 811  
**יו"ר: ד"ר מוחמד יוסף סואעד**, המכללה האקדמית כנרת

**ד"ר מוחמד יוסף סואעד**, המכללה האקדמית כנרת  
"השפעת הסכסוך הערבי-ישראלי על זהותם של ערביי ישראל:  
מלחמת יום הכיפורים כמקרה בוחן"

**ד"ר שאול ברטל**, אוניברסיטת בר-אילן  
"התרומה הפלסטינית ל'ניצחון' הערבי במלחמת יום הכיפורים  
ושכר ה'ניצחון'"

**גב' ציונית פתאל-קופרווסר**, אוניברסיטת בר-אילן  
"השלכות מלחמת יום הכיפורים על מעמדו של אש"פ"

**15:00-13:30** : מושב חמישי – "מלחמת יום הכיפורים – תובנות לאחר 40 שנה",

אודיטוריום בית אחי 812  
**יו"ר: ד"ר עמיר בר אור**, המכללה האקדמית כנרת והאוניברסיטה  
העברית

**פרופ' (אמריטוס) יואב גלבד**, אוניברסיטת חיפה והמרכז הבינתחומי  
בהרצליה  
"חקירת המלחמה: ועדת אגרנט, התקשורת והציבור"  
**פרופ' אלון קדיש**, ראש מחלקת היסטוריה בצה"ל והאוניברסיטה  
העברית  
"חקר המלחמה במחלקת היסטוריה של צה"ל"

**אלוף במיל' גיורא איילנד**, ראש המועצה לביטחון לאומי לשעבר  
"הלקחים השגויים של ועדות חקירה בעקבות מלחמות"

**ד"ר חנן שי**, המכללה האקדמית אשקלון, אוניברסיטת בר-אילן,  
והאוניברסיטה העברית  
"מי אחראי לכשלים הצבאיים במלחמת יום הכיפורים?"

**אלוף במיל' יצחק מרדכי**, לשעבר שר הביטחון ומפקד גדוד 890  
במלחמת יום הכיפורים  
"מסקנות ממלחמת יום הכיפורים והחוזה הסינית בפרספקטיבה  
של 40 שנה"

**15:00-13:30** : מושב שישי – "חזית הצפון במלחמה",

ספרייה אקדמית קומה 1+  
**יו"ר – ד"ר זאב דרורי**

משתתפים:

**האלוף במיל' אילן בירן**

**האלוף במיל' אורי אור**

**ד"ר יגאל קיפניס** – אוניברסיטת חיפה

**ד"ר מוטי אביעם** – המכללה האקדמית כנרת

**תא"ל במיל' ד"ר דני אשר** – מכללות בר-אילן לזרועות הביטחון  
ומכללת בית ברל

**16:30-15:00** : מושב סיום – "שכול, זיכרון והנצחה: מלחמת יום הכיפורים כקו

פרשת מים", אודיטוריום בית אחי 822

**יו"ר: ד"ר ראובן גל**, עמית מחקר בכיר במכון כנרת ע"ש דן שומרון  
ויו"ר – מייסד אגודת חוקרי צבא-חברה בישראל

**ד"ר לאה גנור**, מנהלת מרכז משמעו» ת ומוסד הרצל לחקר  
הציונות ולימודה – אוניברסיטת חיפה

"השינויים שחלו ביחסו של חיל החינוך לתפיסת ההתנגדות  
והעמידה היהודית בשואה בעקבות מלחמת יום הכיפורים"

**גב' אפרת זקבן**, אוניברסיטת בר אילן  
"השינוי שחל ביחס לגבורה ולמיתוסים של גבורה בעקבות מלחמת  
יום הכיפורים"

**פרופ' מאירה וייס**, פרופסור (אמריטה) האוניברסיטה העברית  
"שכול וכשלון: הורים שכולים מול שלטונות הצבא והמדינה"

**ד"ר גדעון אביטל-אפשטיין**, סמינר הקיבוצים  
"מקומה של מלחמת יום הכיפורים בזיכרון הקולקטיבי הישראלי"